

ТЕМА РУСИНЫ – ЧЕТВЕРТЫЙ ВОСТОЧНОСЛАВЯНСКИЙ НАРОД

Среди актуальных проблем, обсуждаемых на сегодняшней конференции, есть и вопрос о противодействии искажению фактов истории. Великий русский историк Николай

Михайлович Карамзин писал, что «история в некотором смысле является священной книгой народа». Так вот эта священная книга истории русинского народа Подкарпатской Руси, ныне Закарпатской области Украины, подвергается серьезному искажению. Факты таковы, что славяне русины уже более полутора тысяч лет живут на территории карпатского региона.

Откуда же взялось название «Подкарпатская Русь»? Карпаторусинский филолог и историк Дмитрий Поп в книге «История Подкарпатской Руси» так отвечает на этот вопрос. «Подкарпатская Русь» - назва части территории Верхнього Потися, южных берегов Карпат и передгор, населенных подкарпатскими русинами- потомками тых словян, што ся появили в Карпатському басейни у час Великого переселеня народув у начали новои еры (ИВ-В) вв., укликаного появов у Европи племен войовничых гуннув, котри лишили по соби спалини поселеня и побитых люди, кидь тоти не встигали спрятатися од них в хащи».... ■

Стр. 12-13

4-5

Пулзуючий жывот Русинів в Чеській републіці

7

Позываеме на Європске передаваня цін до Прагы. Требія 201

8

Выголошыня конкурза за награду Духновіча

15

Интервю с премьерков СР

HOLOS RUSÍNA vydáva Svetový kongres Rusínov a výlučne zodpovedá za obsah projektu!

Realizované s finančnou podporou Úradu Vlády SR – program: Kultúra národnostných menšín.

Šéfredaktorka: Jelena Perková | Koordinátorka projektu a zástupkyňa šéfredaktora: Silvia Lysinová

Externí redaktori: Peter Medviď, Miroslav Siladi, Michajlo Zazuľak, Slavko Zagorskij, Mijo Šajtoš, Ahnetka Balatinac

Za štylistiku a jazykovú úpravu rusínskeho jazyka zodpovedá každý členský štát Svetovej rady Rusínov!

Výroba: ADIN s.r.o.

Adresa redakcie a administrácie: Svetový kongres Rusínov, Levočská č. 9, 080 01, Prešov - Slovakia

Tel: 0042151/7722889, e-mail: sekretariat.ros@centrum.sk, tajomnik.rusin@gmail.com, www.rusynworldcongress.org

Neobjednané rukopisy nevraciamе. Publikujeme i názory, s ktorými nie vždy súhlasíme. Za obsah príspevku zodpovedá autor.

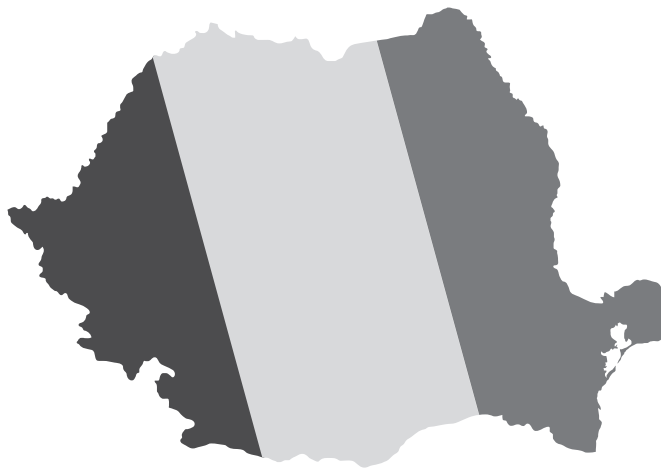
Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu a krátene príspevkov.

3-Є ЗАСІДАННЯ СВІТОВОЙ РАДИ РУСИНІВ, ДЕВА – РУМУНІЯ

3-Є ЗАСІДАННЯ СВІТОВОЙ РАДИ РУСИНІВ ПО ЗВОЛІНІ НА 11-ЬОЙ СКР, ОДБУДЕ СЯ В СУБОТУ 3-ГО МАРЦЯ 2012 В ГОТЕЛІ „SARMIS” В МІСТІ ДЕВА В РУМУНІЇ ЗО ЗАЧАТКОМ О 9,00 ГОДИНІ.

З програму їднання :

1. Проїднання і оцініня роботи першых цісел «Голоса РУСИНА», культурно-белетрістичного часопису Русинів, котрого видавательом є СКР.
2. Проїднання пропозицій Світової рады Русинів Міністерству школства СР за запроваджованя високошкольських рядных штирірочных штудій, одбор майстер штудії Русиньской фолклорістики на Пряшівській універзіті про штудентів з держав середньої Европы.
3. Проїднання пропозицій Світової рады Русинів Одсеку за русиністику Філозофской факулты Універзіты в Новім Саді за сполочне організованя IV-го меджінародного конгресу русиньского языка в Новім Саді.
4. Обговоріня актуального ставу і активностей русиньских організації - членів СКР і СФРМ в наступнім 2012 році.
5. Проїднання заключінь із меджіконгресового засіданя Конгресовой комісії про культуру СКР, конкретні:
  - а) Проїднання предложеного Календаря русиньских / руснацких / лемковских культурных акцій і фестивалів,
  - б) проїднання ініціативы за удільованя Премії СКР в области за культуру під назвов Анди Ворголы / Андрія Вархолы/,
  - в) Проїднання пропозицій за формованя Асоціатії русиньских подобовых творителів (АРППОТ),
6. Аналіза повніня Резолюції 11-го СК РРЛ і пропозиції о реалізації заключень Конгресных комісій 11-го СК РРЛ,
7. Пропозиція о сполочных активностях русиньских організації (результаты з переписів жытельства в окремых країнах, в котрых жыєме. Пропозиції на ославы Дня Русинів в 2012 році, сполочны культурны акції.),
8. Пропозиція о наступных активностях СКР і конгресных комісій за Штатут Світового конгресу РРЛ і за історію Русинів/ Руснаків/ Лемків. ■

ЧЛЕНЬСКЕ ЗЛОЖІНЯ СВІТОВОГО КОНГРЕСУ РУСИНІВ/ РУСНАКІВ/ ЛЕМКІВ (ОРГАНІЗАЦІЇ І АСОЦІАЦІЇ)

Члєньскы організації (колективны члєны, організації і асоціатії) **Світового конгресу РРЛ**, теперішнє зложіня є слідуєуче :

- 1) Руська матка - Сербія,
- 2) Крайове Товариштво Подкарпатьских Русинів - Подкарпатя, Україна,
- 3) Русиньска оброда на Словеньску (РОС) і Словеньска асоціатія русиньских організації - (САРО) - Словеньско,
- 4) Товариштво Антонія Годинки і Асоціатія Русиньских Організацій в Мадярьску - Мадярьско,
- 5) Стіварішыня Лемків - Польско,
- 6) Культурне Товариштво Русинів у Румунії - Румунія,
- 7) Дружтво Руснаків в Хорватьску „Руснак“ - Хорватьско,
- 8) Організація Содружества Русинів Чеська - Чесько,
- 9) Асоціатія Русиньских Організацій із Споєных Штатів Америцких і Канады — США і Канада,
- 10) Світове Форум Русиньской Молодежі (центр регістрації Словеньско)

Кандідаты за пріятыя до члєнства Світового конгресу Русинів/ Руснаків/ Лемків:

Регіонална обществєнна організація „Русиньске землячество КАРПАТСКА РУС” - Руська Федерация.

30 ЖЫВОТА РУСИНІВ В ЧЕСЬКІЙ РЕПУБЛІЦІ

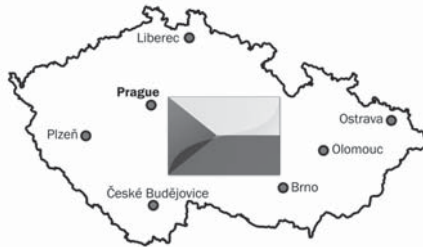
Чеська республіка є так само членом Світового конгресу Русинів, в котрім його заступає Олександр Москола, председатель організації Содружества Русинів Чеська. О активностях той організації, як і інтересный розговор з О. Москолом приготвуємо до далшого видання Голоса Русина. В тім ціслі Вам хочеме представити активности нововыникнутой організації в ЧР і так само приближыти можливости і жывот русиньской народностной меншыны в Празі - головнім місті ЧР.

Інформації зо жывота Русинів в Чеській республіці актуалні приготвила:

С. Лусінова, фото авторкы

ВЫНИКЛО ЗДРУЖІНЯ RUSÍNI.CZ - RUSÍNSKÁ INICIATIVA V ČR

Дня 19.11.2011 проходила в просторах кавярні Republika Žižkov в Празі установлююче стрітнута нововытвореного здружіння Rusíni.cz - rusínská iniciativa v ČR. Здружіння хоче здружовати Русинів, котры жыють в ЧР, но і далшых сімпатизантів, котры Русинами або русинством интересують ся. По офіціалнім зачатку стрітнута были представлены членови приправного выбору здружіння, а тыж становы здружіння. Участвуючі были інформованы о планованых активностях і о далшых цілях здружіння. Нововыникнутое здружіння хоче розвинути роботу коло комунітного жывота Русинів в ЧР, дале - інформовати чеську общность о Русинах, їх історії, культурі і природных красах регіону, де Русины жыють. Планує ся і сполупраца з далшыма організаціями на внутродержавній і меджінародній уровни. На установчім стрітнуті были схвалены становы здружіння і выбор здружіння. Председателем здружіння став ся молодой сімпатичный русиньскый ентузіаста, походжіньом із свідницького регіону, жыючий в Празі – **Інг. Петро Дерцо**. За ревізора здружіння быв зволен Петро Чулак. Про интерес уваджаеме, же нововыникнутое здружіння уж стигло в децембрі 2011 приправити DVD проекцію о медіалні знамых Русинах, як і культурно-сполоченьску акцію на Русиньского Сілвестра - 13.1.2012. Вецей інформацій о роботі здружіння найдете і на сторінці: www.rusini.cz.

А якы суть далшы планы нововыникнутого обчаньского здружіння? На тоты і іншы вопросы одповідать тот найкомпетентнішый - Інг. Петро Дерцо, председатель

Інг. Петро Дерцо, председатель здружіння Rusíni.cz - rusínská iniciativa v ČR

здружіння. (Позн. Редакції: окрем того, же П. Дерцо був головным ініціатором вынику ОЗ є і спроводителем популярных интернетовых сторінок: www.holosy.sk).

О.З. Rusíni.cz - rusínská iniciativa v ČR выникло спонтанні, бо є інше робити акції під даякым застрішіньом, як лем. Окрем культурных активностей (бо не хочеме зістати лем при організовані забавы), плануємо надвзяти сполупрацу з русиньскыма особностями, організаціями і клубами, котры мають такы або подобны цілі і програмы як наше обчаньске здружіння. Перспективні хочеме вытворити неформальный сполоченьскый і інформачный центр о Русинах і про Русинів. Уж теперь можу конштатовати, же мы надвзали добры контакты с Обществом Підкарпатской Русі в Чеській республіці, окрем доброй сполупраці - я їм роблю і интернетову сторінку. Тыж маме добры контакты і з Домом народностных меншын в Празі. Но іщі раз хочу звыразнити, же не плануємо робити лем балы, забавы і т. д., але і интересны семінары, лекції, премітаня интересных філмів і т. д. Но выштыко залежыть од интересу людей, бо не хочу жебы мы робили такы акції, де прийду я і мої трьоми камаратя, бо в такім случаї тото не мать смысла.

ПЛАНУЄТЕ І ДАЯКЫ МЕДЖІНАРОДНЫ АКЦІЇ?

Окрем того, же я председатель здружіння, роблю і веб сторінку Голосы з чого выпливать, же я в контакті з Русинами і в меджінароднім контексті і на основі того плануємо іншы

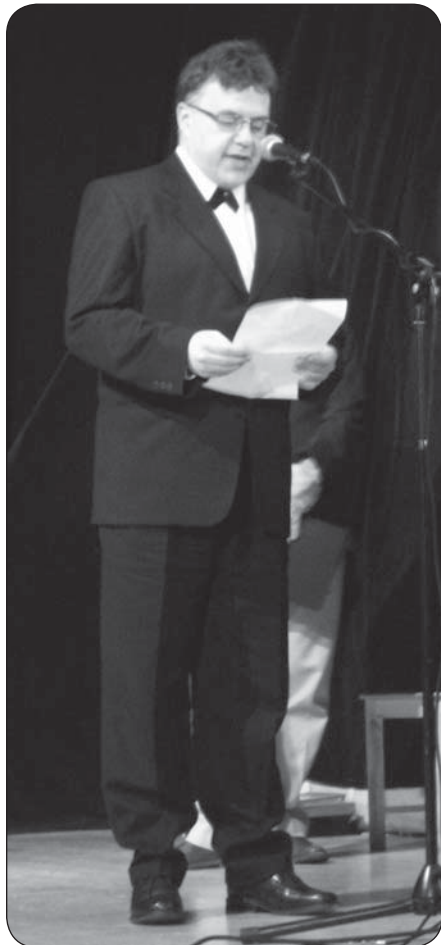
акції меджінародного характеру. Про інтерес хочу повісти, же до кінця фебруара 2012 буде наша веб сторінка

в тройязычній мутації: в русинській азбуці і по-словенськы. Інформації на веб сторінках суть на доброволній

базі респондентів. Сторінка мать стабільный приступ людей і є о сторінкы з рока на рік векшый інтерес.

30 ЖЫВОТА НАРОДНОСТНЫХ МЕНШЫН В ГЛАВНІМ МІСТІ ЧР – ПРАЗІ

Отім, же стовежата Прага не є лем тягадлом про множество туристів, но дарить ся в ній і в сфері народностных меншын - росповів про Голос Русна **Андрій - Дан Бардош**, заступця діректора Дому народностных меншын о.п.с. в Празі: „В Чеській републиці є законом вызнаных 11 народностных меншын, а тоты вшыткы народностны меншыны якраз жыють в переважній мірі і в головнім місті - Празі. Про тоты народностны меншыны магістрат міста Прагы выголошує періодічны каждый рік гранты. На магістрат заступці народностных меншын выписують гранты на ествованя, на їх технічно матеріалны забезпечія, на то, жебы мали дешодити ся, жебы могли штандардні выконавати свою роботу і т. д. Грантова політика в ЧР розділює ся: на грантову політику міста Прагы і на державну грантову політику. Кон-

Андрій - Дан Бардош, заступця діректора Дому народностных меншын о.п.с. в Празі.

Погляд на інтересну велику будову Дому народностных меншын в Празі.

кретні в тім першім припаді місто Прага зрядила Дом народностных меншын - влатный дом лем про хосен народностных меншын і сполоченскы просторы, котры фінанцує місто Прага. В практиці з фінанчнов підпоров народностных меншын на території міста Прагы є так, же каждая народностна меншына собі подавать гранд і зо 100 % накладу доставать з магістару 70 % і 30% фінанцує з властных zdrojів. Тоты властны zdroї мож потім дофінанцовати з проєктів, подаваных на Міністерстві школства, Міністерстві культуры і Міністерстві робочих і со-

ціалных належностей Чеськой републикы, де мож жадати на конкретны активности, на дотримованя языковых традицій народностных меншын формов журналів, новинок і т. д. „

А ШТО Є ГОЛОВНЫМ ЦІЛЬОМ ДОМУ НАРОДНОСТНЫХ МЕНШЫН В ПРАЗІ?

Чеська держава задарьмо на 10 років пренаяла будову Дому народностных меншын з условиями, же Дом буде служыти на презентованя і забезпечованя активностей народностных меншын, жыющих на території міста Прагы. ■

ФАНТАСТИЧНИЙ РУСИНЬСКИЙ БАЛ В ПРАЗЕ

Русины днесь урядні визнаны як окрема народност-на меншына в Польщі, Чеській републіці, на Словеньску, в Мадярьску, Румунії, в Сербії і Хорватії. В тых державах они мають можливість вытваряти свої права на почутя і розвиток властной ідентичности в областях освіти і культуры. Єдинов Европсков державов, в котрій жыє найвекша бівшість Русинів, але в котрій до днесь не были визнаны їх права приголосити ся ку своїй народности, є Україна.

Текст і фото: Сільвія Лисінова

Два тыждні перед балом комплетні выпроданы листкы, до капелькы наповнений сценар, множество молодых людей, повно русиньской музыки, міцны русиньскы слова організаторів і богата томбола были головныма атрибутами Русиньского балу в Празі. Акцію 28.1.2012 зорганізовало здружіня Rusíni.cz - rusínská iniciativa v ČR і была організована в сполупраці с KD Mlejn. Бал модервала Klará Nováková з Чеського розгласу, по привитані гостей выступив з коротков речов председатель здружіня Rusíni.cz - rusínská iniciativa v ČR Peter Derco, котрый звыразнив потребу інтеграції і організованя акцій, котры здружують Русинів в ЧР. А чом як раз організованя балу в Празі? „Преважні зато, же подобна акція минулого року і была барз успішна, і люди потім просили ся мене: коли буде продовжованя? Так мы собі повіли, же было бы добрі зробити з того традицію, котра є на світі...- додавать головный організатор П. Дерцо. А же то была тrefна думка, потвердила нелем публіка, котра забавляла ся до рана, но і **Андрій Дан Барта**, як і **Сільвія Лисінова**, котры тыж при отворіні акції приговорили ся к публіці. По славностнім зачатку, котрый мав і русиньскы оброджуючі атрибуты, дістав простір богатый фолклорный програм, о котрый постарав ся FS Šarvanci. Выступліня колективу было барз приемным програмом вечора. По вечері розбігла ся забава, о котру аж до рана старала ся капела Apollon і Dj Milan. Самособов по півночі выголошувала ся томбола з интересными цінами.

Музычным гостьом вечора був гармонікарь Valér Kochan з Пряшова, котрый міцно заслужив ся о утриманя атмосфери на акції аж до бі-

Великий і жертвный Русин – Міро Смоляк, мایتель галерії Міро Смоляк в Празі, за допроводу редакторок. Наліво С. Зелінкова, редакторка НЕВ СРо в Кошыцях, направо С. Лисінова, редакторька Голоса Русина.

лого рана. Подякованя належыть вшыткым, котры акцію підпорили, а главні: - KD Mlejn а МČ Praha 13, - FS Šarvanci, капелі Apollon, - гармонікарови Valérovі Kochanovі, - організації Rusínska obroda na Slovensku, організації molody Rusyny, - організації Združenie inteligencie Rusínov Slovenska, Інституту русиньского языка і культуры Пряшівской універзіты в Пряшові, галерісткі Světlaně Kalouskové, галерістови Mirovi Smolákovi, Domu národnostních menšin v Praze, о. Mgr. Jánu Kočerhovi z řeckokatolické farnosti Nejsvětější Trojice v Praze, - MUDr. Borisovі Hanuščakovі - приматорови міста Бардйов, - Ing. Jánovі Holodňakovі - приматорови міста Свідник, редакції русиньского высыланя Radia

Атмосфера Русиньского балу в Празі, котру вытваряли в переважній кількості молоды люди.

Patria, двотыжденнику InfoRusín. Організаторы і через часопис Голос Русинів дякують вшыткым, котры помагали при приправі акції і самособов дякують вшыткым, котры пришли на бал забавити ся і внесли до Праги капельку Русинства.

А як мы уж увели, до богатой томболы окрема іншых приспів і вызначный галеріста меджінародного характеру - **Міро Смоляк**, родак з русиньского села Старина (уж неествучого, бо на тім місті є в сучасности водареньска перегорода Старина), котрый на марго акції повів: „**Уж довгы роки жыю в Чехах, перед тым я довго перебуывав в Німецьку, но на своє русиньске походжіня нігда не забуду. Выховали мене двоє обычных людей, котры мі дали про мій жывот вельо: научили мене не красти і важыти собі своїх традицій і языка. Все з любовьов до свойого краю вертам ся і все снажу ся підпоровати вшытко русиньске. Зато я радый, же і на днешній акції я мій спонзорьскы партіціповати. Вшыткым Русинам одказую: кідь прийдете до Праги, не забудьте навщівити Галерію Міро, котра находить ся на Strahovským náměstí, все будете міло привитаны і з любовьов погощены, ведь погостинность належыть нам Русинам. (Веце з атрактивного розговору можете прочітати в Інфо Русині ч. 3-4 - 2012, котрый выдавать Русиньска оброда на Словеньску).**

Наконець належыть од редакції Голос Русина велике подякованя головному організаторови акції **Інж. Петрови Дерцови** зато, же мы могли брати участь на русиньскім балі в Празі, як і за приемну русиньску атмосферу, котра была фантастична і в далекій Празі. На многая і благая літа Русинам в Чехах! ■

**GALÉRIA
ANDREJ
SMOLÁK**

**GALÉRIA ANDREJ SMOLÁK
PRAVOSLÁVNÁ CIRKEVNÁ OBEC BRATISLAVA**

vás pozývajú na výstavu

Ikony

českých, moravských a slovenských ikonopiscov

záštitu nad výstavou prevzal **1. podpredseda vlády SR
a minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja JÁN FIGEL**

vernisaž vo štvrtok 16. februára 2012 o 18:00 hod.
v Galérii Andrej Smolák, Ružová dolina 6, Bratislava
výstava potrvá do 2. marca 2012

v programe vystúpi Pravoslávny cirkevný zbor sv. NIKOLAJA
Tešíme sa na stretnutie s Vami pri pohárikú vína firmy ELESKO a pochutinách firmy FRAMIPEK

akad. mal. ANDREJ SMOLÁK, riaditeľ prot. Mgr. JOZEF HAVERČÁK, pravoslávny duchovný

PROGRAM

12. ročník predávání Evropských cen TREBBIA - Obecní dům Praha, Smetanova síň neděle 11. březen 2012

19:00 – 19:45 hod.

Welcome drink

členka umělecké rady BHS Bratislava
(Slovensko)

Moderátoři:

Jitka Novotná – Česká televize

Ľubomír Bajaník – Slovenská televize

20:00 – 21:35 hod.

Předávání Evropských cen Trebbia –
Přímý přenos České a Slovenské televize

ELIŠKA COOLIDGE-HAŠKOVÁ, bývalá
asistentka pěti amerických prezidentů
(USA-ČR)

Severočeská filharmonie Teplice

21:35 – 22:20 hod.

Přestávka s občerstvením

MICHAEL HAAS, sběratel, galerista,
kurátor (Německo)

CHARLES OLIVIERI-MUNROE, dirigent

22:20 – 22:45 hod.

Benefiční dražba obrazů od známých
osobností, které nejsou profesionálními
výtvarníky (zpěváci, herci, politici,...) -
Přímý přenos České televize

MEDA MLÁDKOVÁ, zakladatelka
Nadace Jana a Medy Mládkových a
Musea Kampa (USA-Česká republika)

RADIM SMETANA - „Trebba 2012 –
Legenda o řece“ symfonická předehra,
světová premiéra

22:45 – 22:50 hod.

Hudební vystoupení

MARTIN JAN STRÁNSKÝ, doktor,
pedagog, vydavatel a publicista (USA-
Česká republika)

DANIEL DVOŘÁK, scéna

22:50 – 01:00 hod.

Slavnostní raut a hudba k poslechu i
tanci: Pavel Smetáček & Traditional
Jazz Studio

KLAUS VON TROTHA, exministr pro
vědu, výzkum a umění spolkové země
Baden-Württemberg a prezident
Mezinárodní společnosti Hermanna
Hesse (Německo)

PETR JIRSA, choreografie, sólisté
baletu Státní opery Praha – tanec
Laudatio: „12 let Evropské ceny Trebbia

MEZINÁRODNÍ NOMINAČNÍ KOMITÉT TREBBIA

VÁCLAV HAVEL (1936-2011), byl
čestným členem Mezinárodního
nomenačního komitétu Trebbia v letech
2007 – 2011

MIRO SMOLÁK, majitel MIRO, k.s.,
zřizovatel Nadačního fondu TREBBIA
a předseda MNK Trebbia (Česká
republika)

BENKE AIKELL, majitel a vydavatel
Leaders Magazine (Švédsko)

Záštitu převzaly:
Miroslava Němcová – předsedkyně
Poslanecké sněmovny Parlamentu
České republiky

EVA BLAHOVÁ, umělecká šéfká opery,
Národní divadlo Brno, členka umělecké
rady Národního divadla v Praze a

Alena Hanáková - ministryně kultury
České republiky

**М. Смоляк - головний організатор
презтижних міжнародних оцінень
Требія 2012.**

ОСНОВНИ ЗАДАТКИ И ЦИЛІ АСОЦІАЦІЇ РУСИНСКИХ ПОДОВОБИХ ТВОРИТЕЛЬНОХ (АРТПОТ)

(Предкладанє)

Дюра Пануга, председатель, Шветовой ради Русинох/ Руснацох/ Лемкох

Асоціяція русинских подобових творительох (у дальшим тексту АРТПОТ) оснує ше у рамикох Шветового конгреса Русинох/ Руснацох/ Лемкох, як нестранкова, невладова, непрофитна організація, зоз цільом же би організаційно зберала и афирмовала русинских подобових творительох у жемох штредней Европи и сиверней Америки, односно у регионох у хторих вони жию и творя.

Основни задатки и цилі АРТПОТ-а же би оординовано, у змисту, часу и у просторе у шицких регионох и державох у хторих жию русински подобово творителє и уметніки афирмовала подобове творительство зоз темами зоз прешлосци, сучасаносци и будучносци, зоз живота и роботи Русинох/ Руснацох/ Лемкох у Польскей, Ческей, Словацкей, Мадярскей, Сербії, Румунії, Горватскей, на Подкарпатю у України, Русії як и у Зєдинених Америцких Державох и Канади. Циль же би у каждой жеми у хторей жию Русини/ Русинаци/ Лемки були витворени условия за Русински подобово галерії, за Русински подобово колонії и медзисобни и заєдніцки вистави найлепших подобових творох.

Цилі Асоціяції русинских подобових творительох:

1. У своїй рамикох Асоціяція русинских подобових творительох збера - обляпа русинских подобових творительох у цалим швецє, до свойого членства прима їх здруженя, державни институції, невладово організації, поєдинцох - подобових творительох хтори виража жаданє же би були члени АРТПОТ-а и же би робели на розвою и афирмації заєдніцкого руху русинских подобових творительох.
2. Планує и организує Подобово колонії и координує розвой заєдніцкого руху русинских подобових творительох – членіцох АРТПОТ-а у жемох штредней Европи и сиверней Америки. Организує и пририхтує вистави роботох подобових творительох у шицких жемох у хторих жию и творя и витворює черанку тих виставох и їх прикладне презентованє у стаємних русинских подобових галерийох, найменей у каждой жеми по єдней.
3. Сотрудзує зоз подобними асоціяціями подобових творительох и уметнікох у цалим швецє, державними и приватними фундаціями, креирує и координує заєдніцки або поєдинечни проекти членіцох АРТПОТ-а.
4. Дава логістичну потримовку членом и членіцом Асоціяції русинских подобових творительох и безпощтредно сотрудзує зоз шицкими другима русинскими асоціяціями у рамикох Шветового конгреса Русинох/ Руснацох/ Лемкох..
5. Обдумує и координує активносци хтори дополню, подполню и афирмую роботу и акції Шветового конгреса Русинох/ Руснацох/ Лемкох, и його вивершних орґанох и целох. Кажди два роки, за кажди наступни Шветови конгрес Русинох/ Руснацох/ Лемкох, Асоціяція русинских подобових творительох и уметнікох организує и пририхта виставу ділох подобових творительох зоз шицких жемох - членіцох ШК РРЛ.
6. У сотрудніцтве зоз Музейом русинскей култури СНМ у Прешове збера документацию и литературу о русинских (руских – руснацких/ лемковских) подобових творительох у шицких жемох у хторих жиєме у региону и у швецє.
7. Роби на статусним и материялним унапредзованю русинских/ руских/ лемковских подобових творительох и уметнікох у жемох штредней Европи и сиверней Америки и цалим швецє. ■

КОНКУРС ЗА НАГРАДУ ДУХНОВИЧА

М. 3

Карпатско-русински центр з Торонта розписал конкурс за Награду Александар Духнович котра ше додзелює за литературни твори котри друковани у остатніх пейцох рокох, односно у периодзе од 2007. по 2011. рок. Награду у висини од 1 000 долари финансиє Штефан Чєпа з Торонту а додзелює ше за найлепши поетични лебо прозни твор написани по русински, руски або лемковски. Авторе або видавателє конкурую зоз трома прикладніками кніжки з котру конкурую, и зоз кратку биографию автора. Конкурс отворени по 1. април 2012. року. Два прикладніки кніжки треба послац на адресу Professor Patricia Krafcik, The Evergreen State College, Olympia, Washington 98505 USA (e-mail krafcikp@evergreen.edu) а wden na adresu Doc. PhDr. Valerij Kupka, Važecka 12, 080 05 Prešov, Slovakia. ■

РУСИНСЬКУ МОВУ ВИЗНАЮТЬ В УКРАЇНІ

Київ: В останньому законопроекті «Про засади державної мовної політики», який депутат від Партії регіонів: В. Колесніченко зареєстрував у Верховній Раді разом із С. Ківаловим, до переліку мов в Україні, що підлягають дії «Європейської хартії регіональних мов або мов меншин» нардепи нарешті додали русинську мову.

До приходу радянської влади на Закарпаття, русинська мова мала свою граматику та буквар. На русинській мові були школи та гімназії, русинська мова визнана і в багатьох країнах світу. Наприклад : Сербія, Угорщина, Словаччина, Румунія, Польщі та інших. ■

ПРЕДКЛАДАНЄ

ВЛАДИ СЛОВЕНСКОЙ РЕПУБЛИКИ Министерству школства Словенской републики

В И М О Г А за запровадзованє високошколских порядних штиророчних, односно мастер студийох Русинской фолклористики на Прешовским универзитету у Прешове за студентох Русиных/ Руснацох/ Лемкох зоз жемох штредней Европи

Д. Пануґа, председатель СРР

Шветова рада Русиных/ Руснацох/ Лемкох як вишерни орган Шветового конгреса Русиных подноши Вимогу Министерству просвиту Словенской републики за запровадзованє високошколских порядних штиророчних, односно мастер студийох Русинской фолклористики на Прешовским универзитету у Прешове у Словенской републики за студентох Русиных/ Руснацох/ Лемкох зоз жемох штредней Европи. Шветова рада РРЛ тоту Вимогу подноши на основі Резолюції делеґагах 11. Шветового конгреса Русиных/ Руснацох/ Лемкох, хтори отримани у месту Пилишсенткерест (Млинки) при Будапешту у Мадярской од 16. до 18. юния 2011. року, як и на основі заключеньох Конґресней комисії за культуру Шветового конґреса РРЛ.

Обґрункованє:

Русини/ Руснаци/ Лемки нешка жию у осем штреднеевропейских жемох (державох) зоз хторих су у седем жемох урядово припознати и хасную своєю права на очуванє власного идентитета, окреме у обласцох школска, культури, информованя и урядового хаснованя русинского языка и писма, применюючи одредби Европской повелі о регионалних або меншинских языках у Европской Унії. Так то у Польской, Ческой, Словацкей, Мадярской, Сербії, Румунії и Горватскей, а Русини ище жию и на Подкарпатю у України, дзе су урядово ище вше не припознати, але их третирую як субетнос украинского народа, и не маю можлівосц чуваня, пестованя и розвою власного русинского идентитета.

Нешка Русини/ Руснаци/ Лемки у жемох штредней Европи маю моїлівосц студирац Русинистику, односно русински язык и литературу на штирох европских високошколских установох:

1. на Одсеку за русинистику Филозофского факултета Универзитета у Новим Саду у Сербії, уж вецей од 30 роки,

- на Оддзеленю русинистики и Институту русинского языка и культури на Прешовским универзитету у Прешове у Словацкей, уж вецей од 10 роки,
- на Оддзеленю русинистики Педагоґичней академї Яґелонского универзитета у Кракове у Польскей, уж вецей од 5 роки, и
- на Одсеку за русинистику на Високей школи за просвітни фахи на Саболчи универзитету у Ніредьхази у Мадярской, уж вецей од 10 роки.

Але, ані на єдней з тих високошколских установох студенти нешка не могу студирац Русинску фолклористику, як основу за високошколске оспособованє фаховцох за етноґрафию, диялектологию, кореоґрафию, педагоґию панцу, як и за режю, сценоґрафию, етлогию и музикологию у рамикох русинской фолклористики итд. Таки фаховци Русином/ Руснацом/ Лемком недоставаю и барз су потребни, окреме у роботі академских, як и аматерских и професийних русинских культурно-уметніцких дружтвох, фолклорних и шпивацких суборох, ґрупох и здруженьох у обласци культурного и фолклорного творительства у шицких осем штреднеевропейских жемох у хторих нешка жию Русини/ Руснаци/ Лемки.

Циль и же би високошколски порядни штиророчни, односно мастер студії Русинской фолклористики були запровадзени на єдним зоз терашніх штирох универзитетских центрох на хторих ше нешка може студирац Русинистика, односно на Прешовским универзитету у Прешове у Словенской републики за студентох Русиных/ Руснацох/ Лемкох зоз шицких жемох штредней Европи и сиверней Америки.

З наздаваньом подполного розуменя виложеной потреби и пофришкого початку високошколских порядних штиророчних, односно мастер студийох Русинской фолклористики на Прешовским универзитету у Прешове у Словенской републики, сердечно Вас поздравляме. ■

ВИСТАВА ЕНДИ ВОРХОЛИ У СЕРБІИ

Початком фебруара у Галерії "Лаза Костич" у Зомборе (Сербия) отворена вистава Ендия Ворхоли, єдного з найвекших уметнікох 20. вику. З тей нагоди почитователе Ворхоловей уметносци маю наґоду видзиц триець ориґинални сериоґрафії, рекламни плакати и портрети веліх шветово познатих особох. Енди Ворхол по походзеню Руснак, жил у ЗАД дзе постал родоначалнік поп-арта котрому остал по конец свойого живота вирни. Од Ворхолових познатих фото-портретох найпознатши тот котри предствя Мерилин Монро а од дизайнерских креацийох найпознатше му ришенє знака Цоццоли. ■

ІЗ ЖЫВОТА РУСИНІВ В МОСКВІ (РУСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ)

Резолюція делегатів XI-го Світового конгресу Русинів, Руснаків, Лемків з 16. – 18. юна 2011 р. в Пільсценекерестзі в Мадярьску на XI-ім СКР схвалює в 7-ім пункті: Продовжіння кандидатської епохи на два роки про організацію Русинське землячество „Карпатська Русь“ з републіки Руська Федерація. Цільом такого продовжіння было, жебы руська делегація і заступцьови той організації сповнили вшиткы условия на пріяты в меджіконгресовім періоді і указали ся активнов роботов в Росії на полі русинства і на основі того были Русины з Росії пріяты за рядного члена. Зато в днешнім выдані Голоса Русина публікуєме о богатых активностях в Росії як і о приготовльованых акціях на 2012 рік.

М. Дронов, автор статі і на фото

движения в России. В заключение собственного выступления А.В. Фатула вручил почетные грамоты организации подвижникам русинской идеи в Москве – Йозефу Михайловичу Гливке и протоиерею Стефану Пристая (настоятелю храмов Успения Пресвятой Богородицы и св. Троице в Троице Лыково, благочинному, духовнику московских русинов и большому другу АПЭ и РКПМ). К. Ф.). С приветственным словом к присутствовавшим обратились также заместитель директора Департамента международных отношений Министерства регионального развития РФ Алексей Петрович Зенько и заместитель директора Института этнологии и антропологии РАН Владимир Юрьевич Зорин. В качестве отдельного пункта мероприятия состоялась презентация собрания сочинений Юрия Венелина «Истоки славянства и Руси» - о работе над подготовкой этого издания к гостям вечера обратился его составитель и автор комментариев кандидат исторических наук

Павел Владимирович Тулаев. Приятным сюрпризом для всех стала музыкальная программа. Так, брат и сестра Матфей и София Куцин исполнили русинскую колядку, а солист Дважды Краснознаменного Академического ансамбля имени А.В. Александрова, уроженец Хустского района Закарпатья Василий Иванович Штефуца исполнил несколько русских и русинских песен. В качестве модератора вечера выступил историк-русинист Михаил Дронов. Всего в мероприятии приняло участие свыше 70 человек, в том числе делегация Института Стран СНГ и Ассоциации православных экспертов в лице К. Фролова. ■

2. ФЕВРАЛЯ В МОСКОВСКОМ ДОМЕ РУССКОГО ЗАРУБЕЖЬЯ ИМ. А. И. СОЛЖЕНИЦЫНА СОСТОЯЛСЯ «РУСИНСКИЙ ВЕЧЕР»

М. Дронов

2 февраля 2012 г. в московском Доме Русского Зарубежья имени А. И. Солженицына состоялся «Русинский вечер». В качестве главного организатора мероприятия выступила межрегиональная общественная организация «Объединение русинов» (председатель – Андрей Васильевич Фатула). Это объединение было создано в конце 2011 г. на базе региональной общественной организации «Русинское землячество «Карпатская Русь», которое уже с 2007 г. проводило русинскую национальную работу в Московском

регионе. Вечер был открыт после исполнения Государственного гимна Российской Федерации и русинского национального гимна «Я русин был, есмь и буду» на слова русинского просветителя Александра Духновича.

Также публике были продемонстрированы краткие видеосюжеты о Закарпатье и его культуре. С основным докладом выступил председатель «Объединения русинов» - доцент, кандидат юридических наук, полковник в отставке Андрей Васильевич Фатула. Он детально рассказал о руско-русинских связях в XIX-XX вв. и новейшей истории русинского

О НЕКОТОРЫХ ФАКТАХ ИСКАЖЕНИЯ ИСТОРИИ РУСИНСКОГО НАРОДА ЗАКАРПАТЯ

РУСИНЫ – ЧЕТВЕРТЫЙ ВОСТОЧНОСЛАВЯНСКИЙ НАРОД

Выступление на международной конференции «Славянское единство наших стран и народов», в Культурном центре Украины в Москве на Арбате, организованной Международным союзом общественных объединений «Киевская Русь»

Андрей Фатула, Заместитель председателя правления Русинского землячества «Карпатская Русь»

Среди актуальных проблем, обсуждаемых на сегодняшней конференции, есть и вопрос о противодействии искажению фактов истории. Великий русский историк Николай Михайлович Карамзин писал, что «история в некотором смысле является священной книгой народа». Так вот эта священная книга истории русинского народа Подкарпатской Руси, ныне Закарпатской области Украины, подвергается серьезному искажению. Факты таковы, что славяне русины уже более полутора тысяч лет живут на территории карпатского региона.

Откуда же взялось название «Подкарпатская Русь»? Карпаторусинский филолог и историк Дмитрий Поп в книге «История Подкарпатской Руси» так отвечает на этот вопрос. «Подкарпатская Русь» - назва части территории Верхнього Потися, южных берегів Карпат и передгор, населеных подкарпатськими русинами-потомками тых славян, што ся появили в Карпатському басейни у час Великого переселеня народув у начале новои еры (ІВ-В) вв., укликанога появов у Европи племен войовничых гуннов, котри лишили по соби спалини поселеня и побитых люди, кидь тоти не встигали спрятатися од них в хащи». Из сказанного следует, что славяне-русины заселили территорию южных Карпатских предгорий еще в ІВ веке, в связи с Великим переселением народов, вызванного появлением в Европе воинственных гуннов, уничтоживших всех и все на своем пути.

Знаменитый российский историк Федор Федорович Аристов в книге «Карпато-русские писатели», касаясь отдельно истории Буковинской, Галицкой и Угорской Руси, выделяет среди русинов угро-русов и делает ударение на том, что именно «Угро-русы

поселились на южных склонах Карпат еще с незапамятных времен». Другой, не менее именитый русский русинист Алексей Леонидович Петров писал: «Замкнутая в своих горах народная масса угрорусов сохраняла и доселе сохраняет такие остатки древности в языке, верованиях, быте и т.п., которые уже исчезли у других ветвей русского племени». Вот, что писал о карпатских славянах великий русский историк Василий Осипович Ключевский, сын сельского священника Пензенской епархии: «Карпаты были общеславянским гнездом, из которого впоследствии славяне разошлись в разные стороны».

«Восточные славяне, - отмечал В.Ключевский, - пришли сюда не прямо с Дуная, совершив непрерывную перекочку: это была медленная передвижка с остановкой на Карпатах, длившаяся со ІІ до VII в. Авары дали толчок дальнейшему движению карпатских славян в разные стороны». Но одно славянское племя под названием россы или русины, по мнению ученых, осталось здесь, в Карпатах навсегда. О том, что русины уже в начале ІІІ-ІV веков занимались земледелием и счастливо жили в предгорьях Карпат, мы находим сведения в повести знаменитого русинского писателя А.В.Духновича «Милен и Любица» (Идилская повесть от древних русинов времен). «Еще под высоким Карпатом, под цветами гобзящим Бескидом широко пространний русский народ не был иноплеменникам подвержен, и еще классными управлялся чиновниками, так званными крайниками, до быстротекущего Лаборця, Уга, Латюрки, и славныя Тисы берегах, храбрые русины, властью своим довольныи, весело

утешались, в чистой совести послужившие господу, в свято простой природе як свободно птички играющее, в взаимной любви, як родные братья жили. Обиталища их, - продолжает писатель, - от снежного Карпата по самые жерела славной Тисы, а с южной стороны тихо текущим великолепным Дунаем граничились. Тогда от воинственных вождом Стиликоном еще 520-го года в Италию для взыску славы отшедших, по горе, место жданной славы темный гроб обретших сродников своих оставшие русины, уже светлостью божественного евангелия просвещенныи, презревшее нежных художеств, земледелием занимались ...». Трудно поверить, однако получается, что за несколько веков до крещения Киевской Руси, карпаторусины уже были хорошо знакомы со Святым Евангелием. Профессор Ф.Ф. Аристов также говорит, что «Съмена христианской вѣры были проивнесены сюда ранѣе, чѣмъ къ остальнымъ русскимъ».

В X веке территорию русинского края захватили угры, предки современных венгров. Только спустя тысячу лет русины Закарпатья, в соответствии с Законом Венгрии №10 от 21 декабря 1918 года, получают свою автономию с конституционным названием «Руська Краина» - Русинская Держава. Затем, после выхода Русинской Державы из состава Республики Венгрии и свободного вхождения в состав Чехословакии (Сен-Жерменский мирный договор от 10 сентября 1919 г.), республика получила еще более широ-

кую автономию с конституционным названием «Подкарпатская Русь». Через 19 лет «Подкарпатская Русь» и Словакия приобрели одинаковый статус федеративных республик в составе Чехо-Словакии (Конституционный Закон ЧСР от 22 ноября 1938 г.). Сегодня Словакия отдельное государство, член ООН, как Украина, Чехия или любая другая страна. Таким же свободным государством могла стать и республика Подкарпатская Русь. Но, 15 марта 1939 года, новоизбранный Сейм (парламент) Подкарпатской Руси, состоявший только из галицких националистов во главе с А. Волошиным и поддержанный фашистской Германией, дал новое наименование республике: «Карпатская Украина». Меньше суток просуществовала волошинская республика. Уже на следующий день, с согласия Гитлера, вся территория русинского края была занята венгерскими войсками, а однодневный президент Волошин бежал через Румынию и Югославию в Берлин. Наконец наступил 1945 год - новый передел Европы. По соглашению между Чехословакией и СССР от 29 июня 1945 г. автономная республика Подкарпатская Русь, переименованная в ноябре 1944 года подкарпатскими коммунистами в Закарпатскую Украину, вошла в состав Советского Союза. В январе 1946 года, в соответствии с Указом Президиума Верховного Совета СССР республика была включена в состав Украинской ССР с понижением её в статусе до области. Однако Подкарпатская Русь просилась в состав СССР на правах автономии! Что же получилось? Руководство СССР и Советской Украины просто обманули народ автономной русинской республики, резолюцию партийной конференции края, состоявшейся в городе Мукачево (на которой присутствовал начальник политотдела 18-й армии, будущий Генсек КПСС Леонид Ильич Брежнев) об автономии проигнорировали, а обращение делегатов православного съезда священников к И.Сталину о присоединении Подкарпатской Руси на правах 16-й Карпато-русской Советской Социалистической республики к СССР и подавно, не расслышали. Сегодня любому человеку ясно, будь он русин, украинец, русский, белорус или представитель другой национальности, что если бы Подкарпатская Русь осталась в составе Чехословакии, то с вышеупомянутым Конституционным законом Чехословакии она была бы отдельным государством. Однако колесо истории вспять не повернешь. И здесь нужно сказать самое главное. Народ Подкар-

патской Руси восторженно встречал воинов Красной Армии, освободившей их территорию от фашистов в конце октября 1944 года. Среди освободителей родного края были и тысячи русинов (карпатороссов), воевавших в рядах Чехословацкого корпуса генерала Свободы. Русинский народ радовался освобождению его родины и присоединения его к Советскому Союзу, к Украине, к Киевской Руси. Тысячи простых людей выкрикивали слова: «Мы русины, мы сыны Руси!». На русинском языке слово «русин» произносится как «русын», т.е. сын Руси. Но никому из них в то время даже в кошмарном сне не могло присниться, что после присоединения к Украине, их всех по личному указанию Первого секретаря ЦК Компартии Украины Н.С. Хрущева, в одночасье переименовывают в украинцев. Сельское население Закарпатья паспорта не получало в течение всего времени правления Хрущева и только в конце октября 1964 года, после его смещения со всех постов, русины узнали, что они уже не сыны Руси. Грустно и печально. В этой связи напомним читателю некоторые статистические данные довоенного периода, касающиеся Подкарпатской Руси. Так, в соответствии с законодательством Чехословакии об образовании, все дети в возрасте от 6 до 15 лет должны были обучаться в школах. К примеру, в 1923/1924 учебном году в школах Подкарпатской Руси обучались дети следующих национальностей: русинской – 67,999 или 62,8%, венгерской – 17,585 или 16,25%, еврейской – 16,35 тыс. или 15,07%, румынской – 2,238 или ,07%, немецкой – 2,008 или 1,85%, чешской и словацкой – 1,982 или 1,83% и других (в их числе: украинской, русской, польской, болгарской, греческой) – всего 121 ученик или 0,11%. Согласно переписи населения в 1930 году, всего в Чехословакии проживало 14 млн. 729 тыс. 536 граждан, а на территории Подкарпатской Руси - 858,7 тыс. человек, в т.ч. 528 тыс. русинов. Во время этой переписи, русские и украинцы,

проживающие на территории Подкарпатской Руси были учтены в графе «иностранцы» (чужинцы), и их было зафиксировано всего 6 870 человек. После распада СССР русины на региональном референдуме 1 декабря 1991 года вновь заявили о желании иметь автономию, уже в составе Украины. Им пообещали, но слово не сдержали, а в 1996 году правительство Украины приняло пресловутый план мероприятий по искоренению русинов Закарпатья. Все должны быть украинцами и точка. И это, несмотря на то, что русины Закарпатья любят Украину и очень надеются на взаимность.

Сегодня русины признаны во многих странах мира, в т.ч. и в России. В столице достаточно активно работает Русинское землячество «Карпатская Русь». С 1991 года осуществляет свою созидательную культурно-просветительскую деятельность Всемирный Конгресс русинов. На членство в мировой организации славян-русинов подали свою заявку и русины России. Здесь следует упомянуть, что научные и культурные связи русинов и Великой России имеют уже свою многовековую историю. Первой связующей ниточкой между Подкарпатской Русью – Закарпатьем и Российской империей был Иван Алексеевич Зейкан – просветитель и дипломат при царе Петре I. После него в России работала целая плеяда ученых русинов, в том числе, Михаил Андреевич Балугьянский - первый ректор С.Петербургского университета.

Сегодня русины, живущие и работающие в России, надеются и на тесное сотрудничество с Международным союзом общественных объединений «Киевская Русь». В заключении хочется напомнить читателям слова великого русинского просветителя, педагога и поэта А.В. Духновича, написанные еще в середине XIX века и ставшие Гимном подкарпатских русинов:

Я русин был, есмь и буду,
Я родился русином,
Честный мой род не забуду,
Останусь его сыном. ■

МЕЖРЕГИОНАЛЬНАЯ ОБЩЕСТВЕННАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ «ОБЪЕДИНЕНИЕ РУСИНОВ»

КАЛЕНДАРЬ РУСІНСЬКИХ КУЛЬТУРНИХ МЕРОПРЯТІЙ В РОСІЇ

№.	НАЙМЫНОВАНЬЯ	ВРЕМЯ І МІСТО ПРОВЕДЕНЬЯ	ОРГАНІЗАТОР
1.	Презентація обновленної організації русынув	февруар, Москва	«Объединение русынув» А. Фатула, М. Дронов, С. Пристая
2.	Презентація собрания сочиненій Юрія Гуцы-Венеліна	февруар, Москва	«Объединение русынув» М.Дронов
3.	Літературный вычур (с участіем пудкарпатського поета В. Новака)	марец, Москва	«Объединение русынув» М. Матвіенко, І. Арістова, Й. Глипка, М. Савка.
4.	Изданіе літературно-публицыстыческого альманаха «Карпатска Русь»	май, Москва	«Объединение русынув» М. Дронов, А. Фатула,
5.	Празднованіе Дня русынув в Росіи. (М.Балугьянский – русынський вчений, перший ректор С.Петербургського універзитета в Росіи).	14 октовбра	«Объединение русынув» А. Фатула, Ю. Данко, М. Дронов, І. Кочіш, С. Пристая, І. Фабрыці, В. Штефуца.
6.	Встріча з делегаційов од Світової Рады русынув у Москві	октовбер, Москва	«Объединение русынув» А. Фатула, І. Кочыш. М. Куцын, М. Дронов, С. Пристая, І. Фабрыці.
7.	Концерт русынской народной музыки (с прыглашеніем коллектыва або исполнытеля од Пудкарпатської Руси	ноявембер, Москва	«Объединение русынув» Й. Глипка, В. Штефуца, М. Савка.

Председатель правления – Андрей Фатула

Tel.: 007 9166859601

e-mail: andrei.fatula@gmail.com

РУСКА МАТКА - РУСКИ КЕРЕСТУР

ПРЕШЛИ РОК БУЛ УСПИШНИ

зам-дюп

За Руску матку и Руски Керестур, односно ширене идейох и досягох Руснацох з нашей жеми у жемох штредней Европи у хторих жию припадніки нашого народа, прешли рок бул успишни – гварел председатель Рускей матки и Шветового конгресу Русиных/ Руснацох/ Лемкох (РРЛ) **Дюра Папуга**.

Папуга тоту констатацию винесол на Шветочней схадзки Совету Месней заедніци Руски Керестур 30. децембра прешлого року, окреме наглашуюци удатне отримоване Єденастого Шветового конгресу РРЛ у Мадярскей, а здогаднул и на потребу сотрудничтва Руского Керестура з местами у Мадярскей котри у своєї назви тиж маю мено „Керестур“.

Пририхтоване и кампаню за шлебодне вияшньоване о своєї националней

припадносци на попису жительство прешлого року у Руским Керестуре и у нашей заедніци у Републики Сербии, Папуга оцелел як успишну, визначуюци попис жительство як єдно спомедзи найзначнейших збуваньох прешлого року.

Як председатель Шветового конгресу РРЛ, Дюра Папуга гварел же пописи

жительства тиж отримани и у жемох штредней Европи дзе жию Русини/ Руснаци/ Лемки, а то Польска, Ческа, Словацка, Мадярска, Румуния, Гороватска и наша жем, и вшадзи мали право шлебодно ше вияшньовац о своєї националней припадносци, а єдино то не будзе можливе у України, дзе Русини ище вше не припознати як окрема народносц. Як гварел, попис жительство у України будзе отримани того року.

Пре шлебодне вияшньоване и надвладани историйни страх и обаване о вияшньованю о своєї припадносци, Русиных/ Руснацох/ Лемкох ознова будзе вецей у векшини тих жемох штредней Европи. Русини ше о своєї припадносци шлебодно могли вияшньовац и у Зєдинених Америцких Державох (ЗАД) и Русийскей Федерациї (РФ), док то не було оможливе не и у Канади – гварел Дюра Папуга, наглашуюци же у шицких жемох дзе жию припадніки русинского народа, Руски Керестур и Руснаци у Сербии визначовани як приклад витворйованя и хаснованя своїх националних правох.

РУСНАЦИ У СЕРБИИ ПРЕСЛАВЕЛИ НАЦИОНАЛНЕ ШВЕТО

Є.П.

Руснаци у Войводини односно Сербии по пиятираз означели 17. януар- своєю Националне швето. Того, 2012. року, централна шветочносц означованя Национального швета отримана у Дюрдьове зоз пригодну програму котра манифестовала заєдніцтво, досяги власного розвою и статус котри Руснаци маю у Сербии. Програма стей нагоди мала рижнородни змисти, од презентації проектох вязаних за защиту културней традиції, подобовой вистави, та по богату културно-уметніцку програму у котрей участвовали аматере зоз скоро шицких руских културно уметніцких дружтвох.

З нагоди Национального швета Руснацох Сербии у церкви Рождества

Славко Рац, председатель Национального совету рускей националней меншини шицким Руснацом винчовал швето.

Пресвятей Богородици у Дюрдьове, апостолски егзарх за грекокатоликох у СЧГ, кир Георгий Джуджар служел Благодарну Архиерейску Службу Божу. На шветочносци у Дюрдьове присуствовали представителе руского явного живота, Грекокатолицкей церкви, општини Жабель, войводинских институцийох, числени госци як

и сами припадніки рускей заедніци зоз цалей Сербии.

Националне швето Руснацом у Сербии повинчовали председатель Национального совету Славко Рац, председатель Општини Жабель Бранко Стаїч и апостолски егзарх за грекокатоликох у СЧГ, владика кир Георгий Джуджар. ■

НА СЛОВІЧКО З ПРЕМЄРКОВ ВЛАДЫ СР „НЕ МОЖЕ БЫТИ ДОБРІ ВЕКШЫНІ, КІДЬ СТРАДАТЬ МЕНШЫНА, АБО НАСПАК...“

Повіла преме́рка **Влады СР - Івета Радічова**. Кідьже Світовий конгрес Русинів є офіційні зареєстрований на Словенську і так само грантовы сістемы на підпору активностей СКР ідуть з розрахунку Словенської републіки (секція народностных меншын УВ СР), зато мы про Голос Русина приготували актуалний розговор з преме́рков Влады СР на тему -підпора народностных меншын.

Як оцінюєте вопше русиньску народностну меншыну? Не думате, же Русины в порівнанні з іншыма народностными меншынами бы мали мати веце выгод од Словенской Влады?

Русинів внимам як важну сучасть словенського народа і я несмірні рада, же о Русинах чім дале, тым веце чути. Но і так собі думам, жебы мали быти веце пребойнішы, веце просаджовати свої условія, давати нам пропозиції на їх легше єствова́ня, бо сама добрі знам, же їх державов є лем Словенско, бо не мають нияку домовску державу.

Сама я бы просаджовала тзв. спеціфічне фінанцованя русиньской народностной меншыны, бо як раз она выникать свойов „іновачностьов“ і перешла нелегким історичным розвитком. Я согласна з тым, же єстовати лем з грантово́й політики барз тяжко, но на легісла́твны оштріня того проблему суть в першім ряді потрібны конкретны пропозиції од вас, Русинів, і так само вытворіня тзв. групи професіональных одборників, котра бы робила при Уряді Влады СР - секція народностных меншын, як пора́дний орган про русиньску народностну меншыну.

На Словенську є офіційні зареєстрована і меджінародна організація Русинів - Світовий конгрес Русинів з центром в Пряшові. Як оцінюєте тот факт? Не думате, жебы тота інституція бы мала быти спеціфічно підпорована?

Думам, же вшытко є во взаїмній комунікації і конкретній концепції сполупраці. Кідь же їднать ся о організацію меджінародного характеру, так думам, же мала бы быти підпорована в меджінароднім контексті. Но само-

Текст і фото: С. Лусінова

собов, же на акції великого меджінародного характеру з перебуваньом на території СР є можливість вычленити фінанції з резервы преме́ра УВ СР. Можливостей є вецей, лем їх треба максіmalні ужывати. Я сама за захраніня найважнішого шпеціфіка Русинів - азбуки, зато переважні активності выдавательской діялности як і одборного літературного слова в меджінароднім контексті я буду все підпоровати.

Вы спомянули грантовы сістемы, котры в році 2011 нароби́ли праві народностным меншынам барз великы проблемы реалізовати свої активності, а што головні - выдавати періодічну пресу (позн. редакції: фінанції з грантово́х сістемів УВ СР были діспотабілны аж од септембра 2011, што значіть, же пів рока народностна культура робила ся задарьмо, або на тзв. довг). Зато мій вопрос є: Буде в 2012 році тот проблем вирішений? Якы міры вы прияли ку тому?

Омешканя фінанцій з УВ СР - секції народностных меншын были запричинены переважні із спектра попереднішой Влады зато, же мы мусили рішыти вельо догод зато, же они были перетрансформованы на

дакілько великих несмыслных проєктів. За дальше, переходили компетенції в области народностных меншын з Міністерства культуры СР на УВ СР, а тото запричинило онескоріня до-тацій про розвиток народностной культуры і культурной політики. Но тото вшытко мы уж маме за собов і я пересвідчена, же в 2012 р. условія фінанцованя народностных меншын з грантово́х сістемів будуть оvely ліпшы і скірше реалізованы, як тото было в 2011 році. Я сама на тоту проблематіку давала позір, а выслідок є , же гранты можуть

окремы народностны меншыны по-давати уж до 15-го фебруара 2012, а потім по спрацовані документів будуть приближні до місяця засідати комісії. З того впливать, же фінанції на народностну культуру будуть окремым жадателям к діспозиції най-нескірше до кінця априля 2012.

Што бы вы хотіли пожелати читателям Голоса Русина?

Окрем того найосновнішого - здорова хочу вшыткым Русинам на світі пожелати, жебы їх нігда не обходила честна робота і неподкупный характер. Може то выникать барз єднодухо -як фраза, но як раз тото желаня є „гро“ про дальше, ліпше єствова́ня в нашій словенській об-щности. ■

ФОТОМОНТАЖ

**З БОГАТЫХ АКЦІЙ
НА КОТРІХ
ПАРТИЦПОВАВ
СВІТОВИЙ
КОНГРЕС РУСИНІВ**

